

Kopsavilkums sabiedrībai

ES priekšlikums par komercnoslēpumu aizsardzību

Kāda ir lietas būtība?

- **Arvien asāka problēma ir komercnoslēpumu zādzības.** Katrs ceturtais Eiropas uzņēmums ziņoja par vismaz vienu informācijas zādzības gadījumu 2013. gadā (salīdzinājumā ar 18 % 2012. gadā).
- ES valstīs **ievērojami atšķiras komercnoslēpumu aizsardzības** līmenis, jo atšķiras valstu tiesību akti un nav ES mēroga definīcijas, kas tad ir komercnoslēpums.
- Lietotājiem **nav skaidra ES tiesiskā sistēma** attiecībā uz komercnoslēpumu aizsardzību.

Kas ir komercnoslēpums?

Tā ir **svarīga informācija**, ko uzņēmumi, pētnieki un novatori parasti neizpauž – un glabā vai nu savā organizācijā, vai partneru tīklos –, lai panāktu vai saglabātu **pārsvaru pār konkurentiem**.

Kopumā komercnoslēpums ir divu veidu informācija:

- **tehniska** (ražošanas procesi, receptes, ķīmiskie savienojumi u.tml.),
- **komerciāla** (klientu saraksti, tirdzniecības pētījumu rezultāti, dati par produktu laišanu tirgū u.tml.).

Kas tieši mainīsies?

Jaunā ES priekšlikuma mērķis ir panākt, lai visās dalībvalstīs būtu **vienādi noteikumi**. Ja konkurenti šo informāciju nozags vai citādi nelikumīgi iegūs (vai izmantos), cietušais tad varēs:

- aizstāvēt savas tiesības tiesā,
- izmantot pietiekamu un salīdzināmu tiesisko aizsardzību visā ES.

Konkrētāk, šis priekšlikums:

- nosaka, kādi **tiesiskās aizsardzības līdzekļi** ir pieejami (piemēram, iespēja nepieļaut, ka konkurenti izmanto zagtu informāciju),
- uzlabo cietušo iespējas prasīt **kompensāciju**,
- paredz noteikumus, lai aizsargātu konfidenciālo informāciju **tiesvedības laikā**.

Kas un kā gūs labumu?

- **Mēs visi** – komercnoslēpumu drošība stimulē vēlmi ieguldīt pētniecībā un izstrādē, un tas nozīmē vairāk darbavietu un jaunākus un labākus ražojumus.
- Visi **uzņēmumi** – it īpaši:
 - **mazie, vidējie un jaundibinātie uzņēmumi**, kuri no konfidencialitātes parasti ir atkarīgi vēl vairāk nekā lielie uzņēmumi,
 - inovatīvi uzņēmumi un tie, kuru specializācija ir **zināšanu kapitāls** (lietpratība, pētniecība un izstrāde, radoši ražojumi).

Kāpēc ir jārikojas ES līmenī?

- Pašlaik komercnoslēpumu aizsardzību regulē **tikai valsts likumi**, un tie ir ļoti atšķirīgi. Dažām ES valstīm nav īpašu tiesību aktu par komercnoslēpumiem.
- Tas **kavē tirdzniecību** (zinātības un tehnoloģijas apgūšanu, koplietošanu vai licencēšanu) un **pētniecību** Eiropas Savienībā, padarot inovāciju par pārāk riskantu un sarežģītu pasākumu.
- Tas arī **kavē sadarbību** starp uzņēmumiem, pētniekiem un novatoriem dažādās ES valstīs.

Kad priekšlikums varētu stāties spēkā?

Ne vēlāk kā **pēc četriem gadiem** – varbūt pat ātrāk. Tas ir atkarīgs no tā, cik ātri noritēs ES un valstu likumdošanas darbs.